

PBL Academielezing

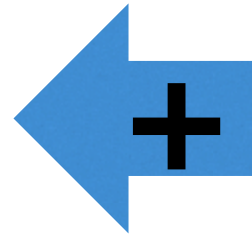
Rechtvaardigheid in leefomgevingsbeleid: mobiliteit en wonen

Karel Martens

Professor Transport Planning, Israel Institute of Technology

)) **Verdelingsprincipes in woondomein**

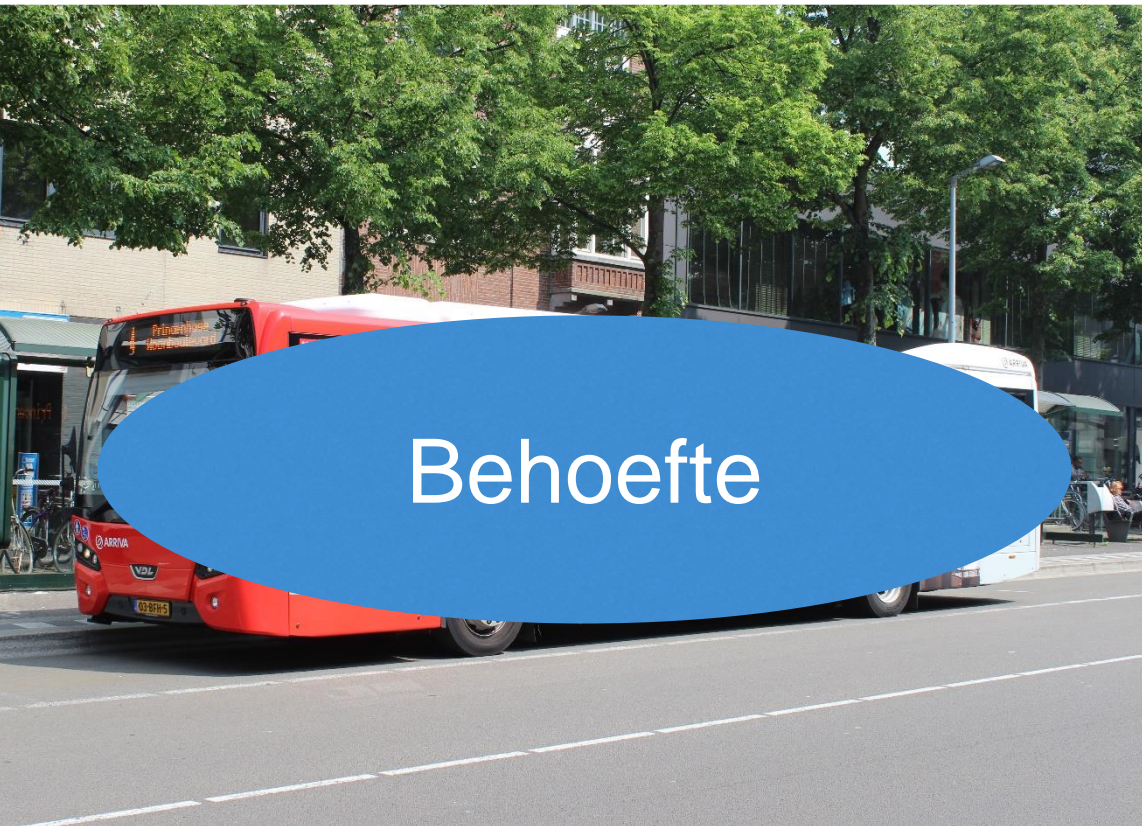
***“Bevordering van
voldoende woongelegenheid
is voorwerp van zorg der overheid”***

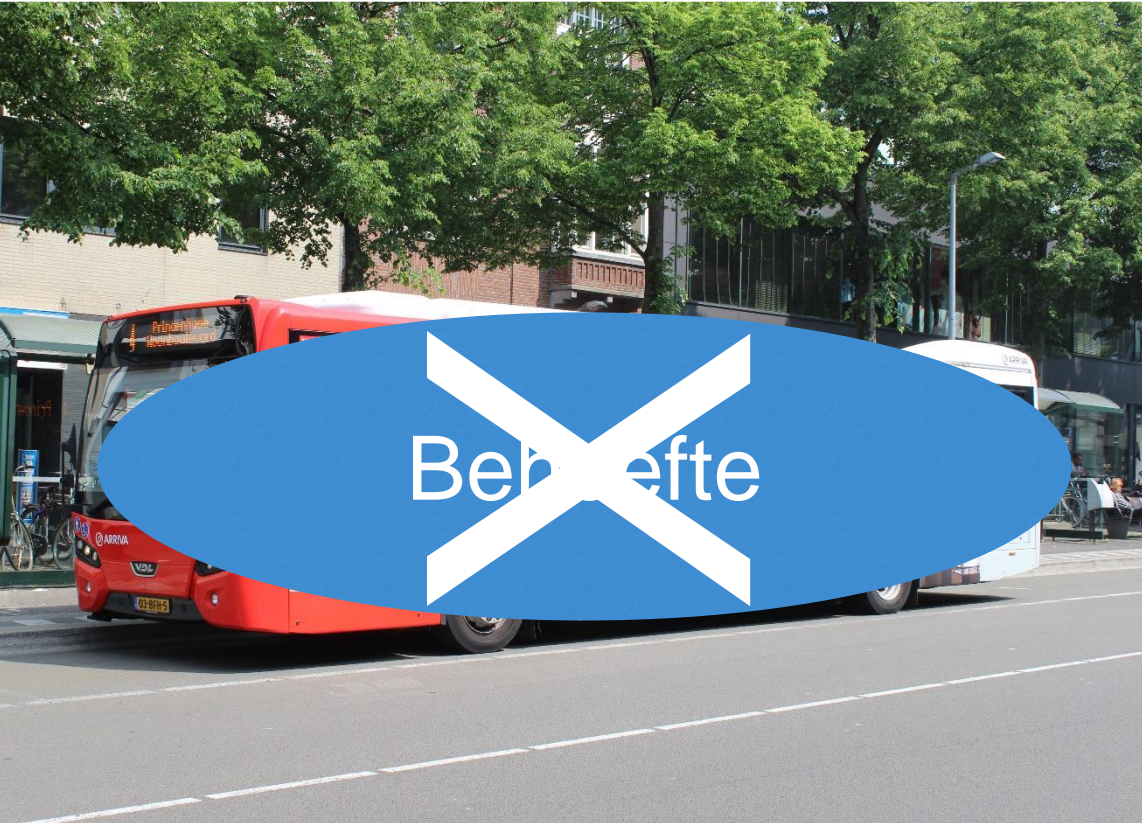
(Artikel 22.2 van de Nederlandse Grondwet van 1983)

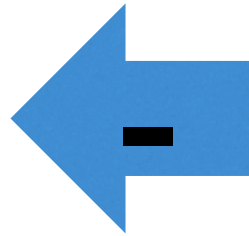
“De term ‘voldoende woongelegenhheid’ (...) betreft niet alleen een voldoende aantal woningen, maar eveneens de kwaliteit van de woningen.”

(Toelichting op de Grondwet)

)) **Verdelingsprincipes in mobiliteit**

***“[Aan] het recht tot vergadering en
betoging [kunnen regels worden gesteld],
in het belang van het verkeer.”***

(Artikel 9.1 en 9.2 van de Nederlandse Grondwet van 1983)

) In historisch perspectief

An aerial, black and white photograph of a city, likely a university campus, showing a complex network of roads, buildings, and green spaces. A prominent blue oval is overlaid in the center of the image, containing the word "Behoeftte" in white text. The word appears to be a misspelling of "Behoeftte" (Dutch for "need" or "requirement").

Behoeftte

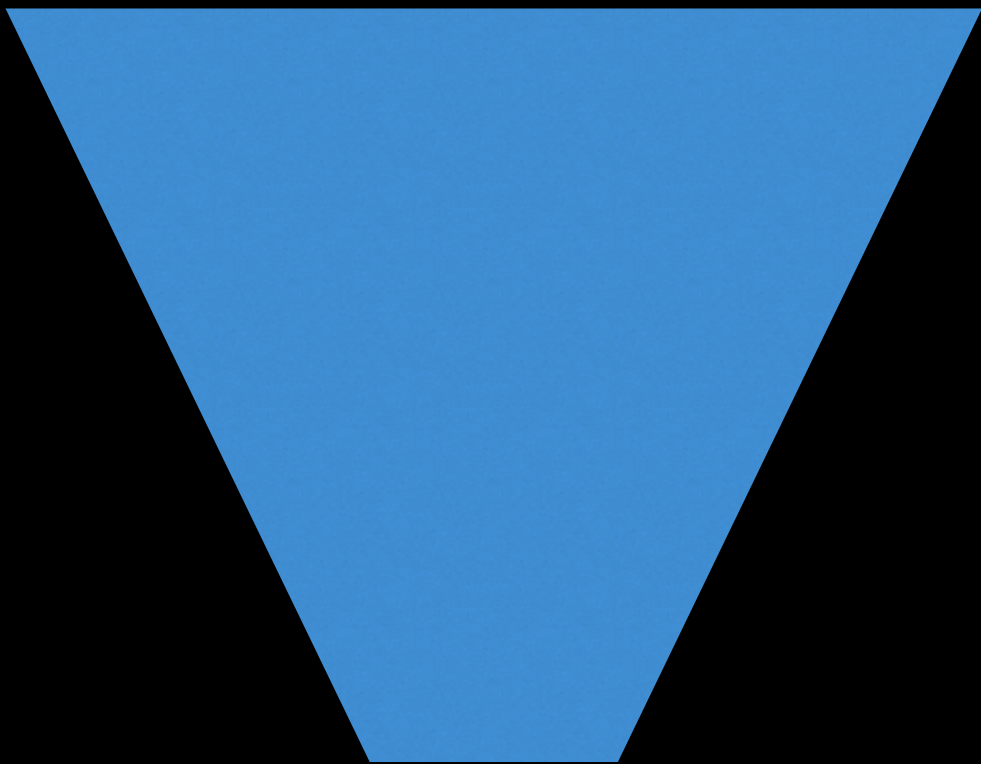
An aerial photograph of a multi-lane highway with a central grassy median. Several cars are visible on the road, including a dark sedan in the left lane, a red car and a white car in the right lane, and a blue Volkswagen Beetle with a green roof rack in the right lane. A blue oval is superimposed over the center of the image, containing the word 'Vraag' in white text. The surrounding landscape includes green grass, yellow wildflowers, and a line of trees in the background.

Vraag

Wonen

Rijk

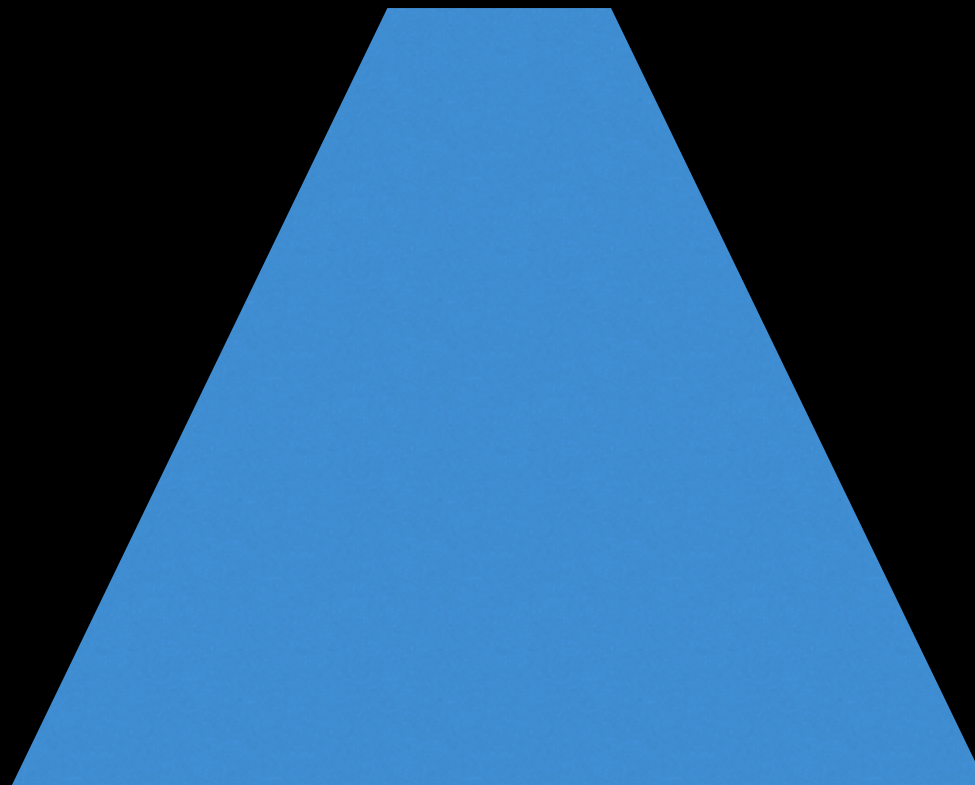
Arm

Mobiliteit

Rijk

Arm

)) **Van liefdadigheid naar
rechtvaardigheid**

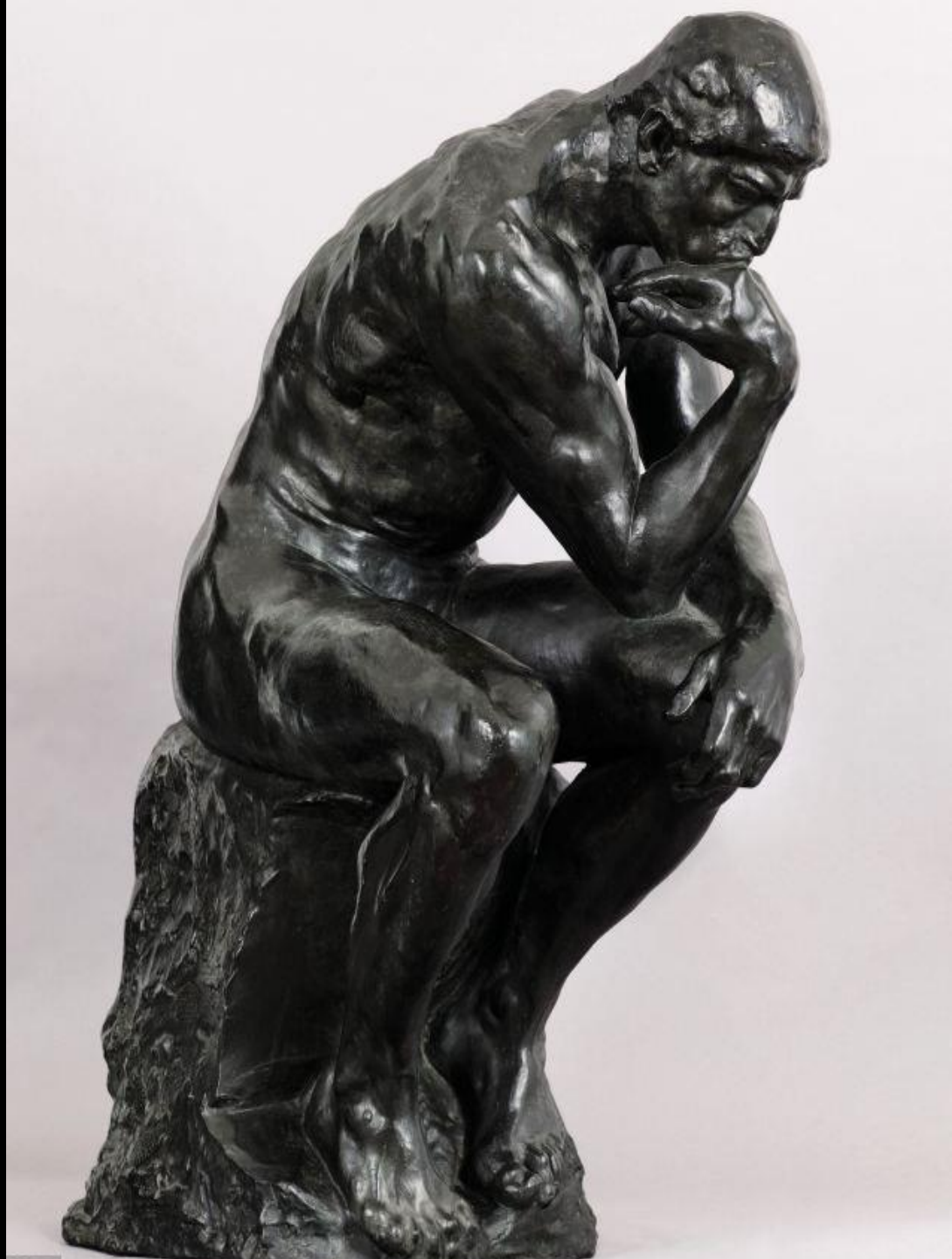
Transport Justice

Designing Fair Transportation Systems

Karel Martens

***Gedachten
experiment***

Original position

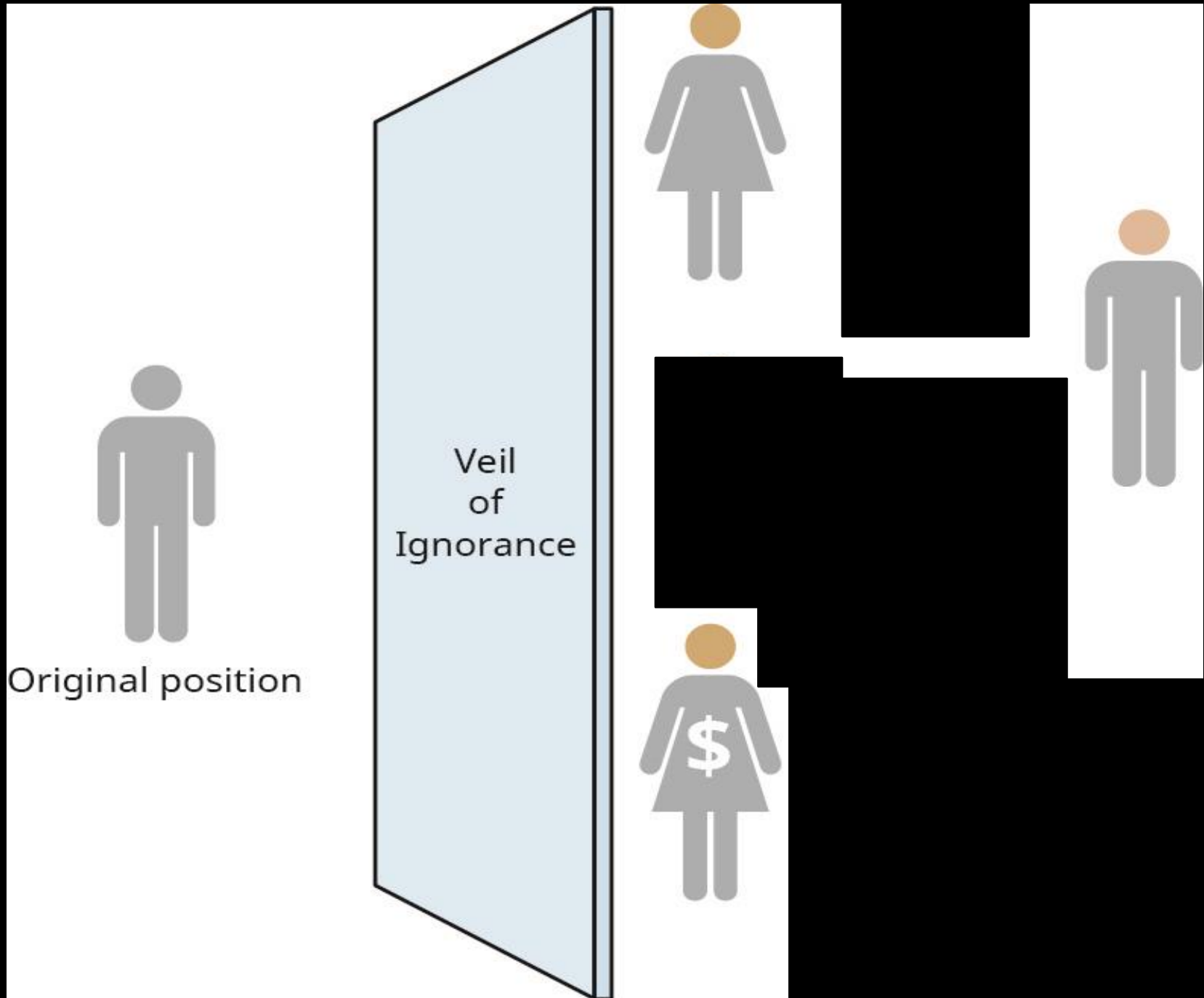
Veil
of
Ignorance

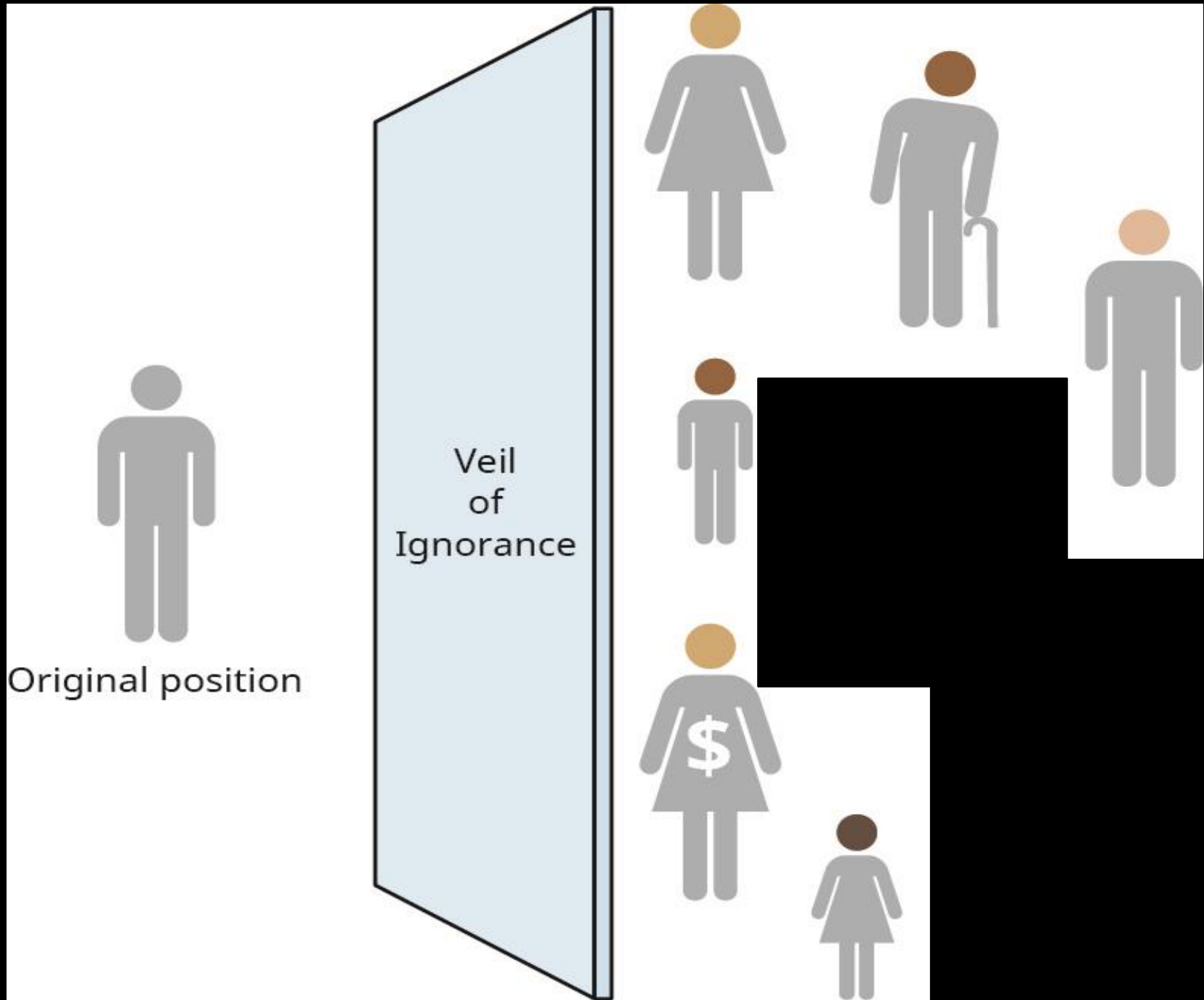

Original position

Veil
of
Ignorance

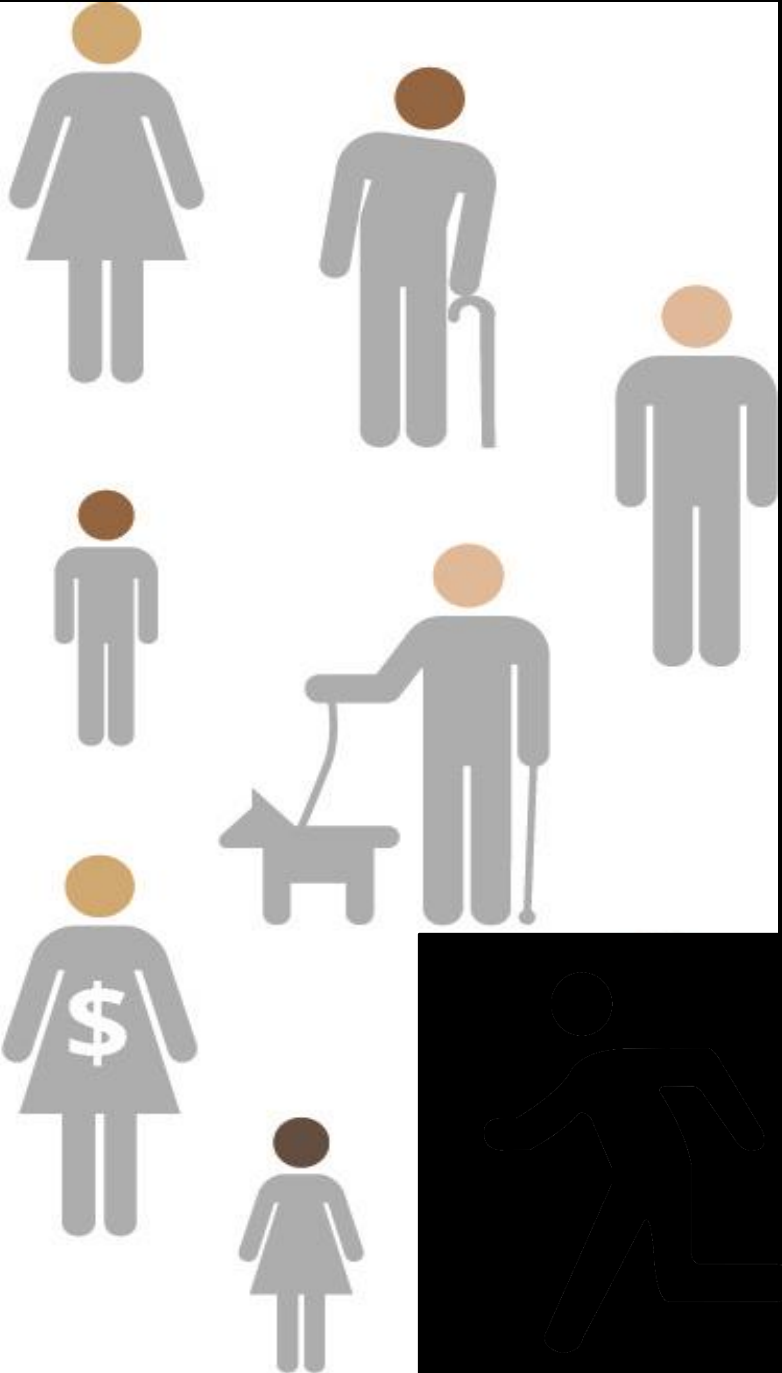
Original position

Veil of Ignorance

Original position

Veil
of
Ignorance

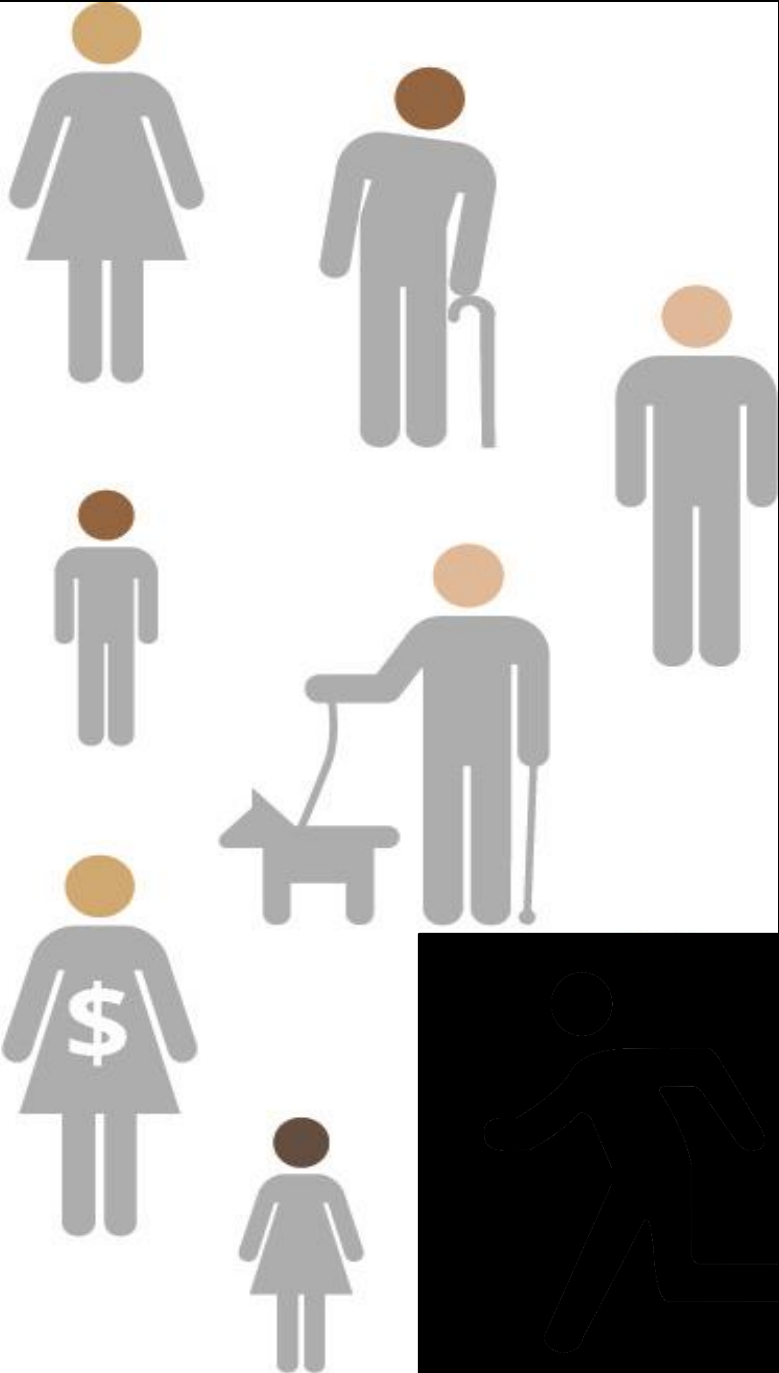

Original position

Veil
of
Ignorance

Original position

Veil
of
Ignorance

Original position

***Een vervoersysteem is rechtvaardig
als het voldoende bereikbaarheid biedt
aan iedereen***

***Elk persoon heeft recht
op voldoende bereikbaarheid***

Minister Harbers: “Bereikbaarheid is een recht voor elke Nederlander.”

Minister Harbers: “Bereikbaarheid is een recht voor elke Nederlander.”

Staatssecretaris Heijnen:

“Bereikbaarheid zou net zo’n basisrecht als onderwijs moeten zijn.”

***“Bevordering van
voldoende bereikbaarheid voor een ieder
is voorwerp van zorg der overheid”***

(Artikel ... van de Nederlandse Grondwet van 20..)

›) **Logische consequentie**

***Elk persoon heeft recht
op voldoende bereikbaarheid***

Bereikbaarheid

Domein van voldoende

Domein van onvoldoende

Bereikbaarheid

**Morele verplichting om
bereikbaarheid te
verbeteren**

Bereikbaarheid

**Geen morele
verplichting om
bereikbaarheid te
verbeteren**

Bereikbaarheid

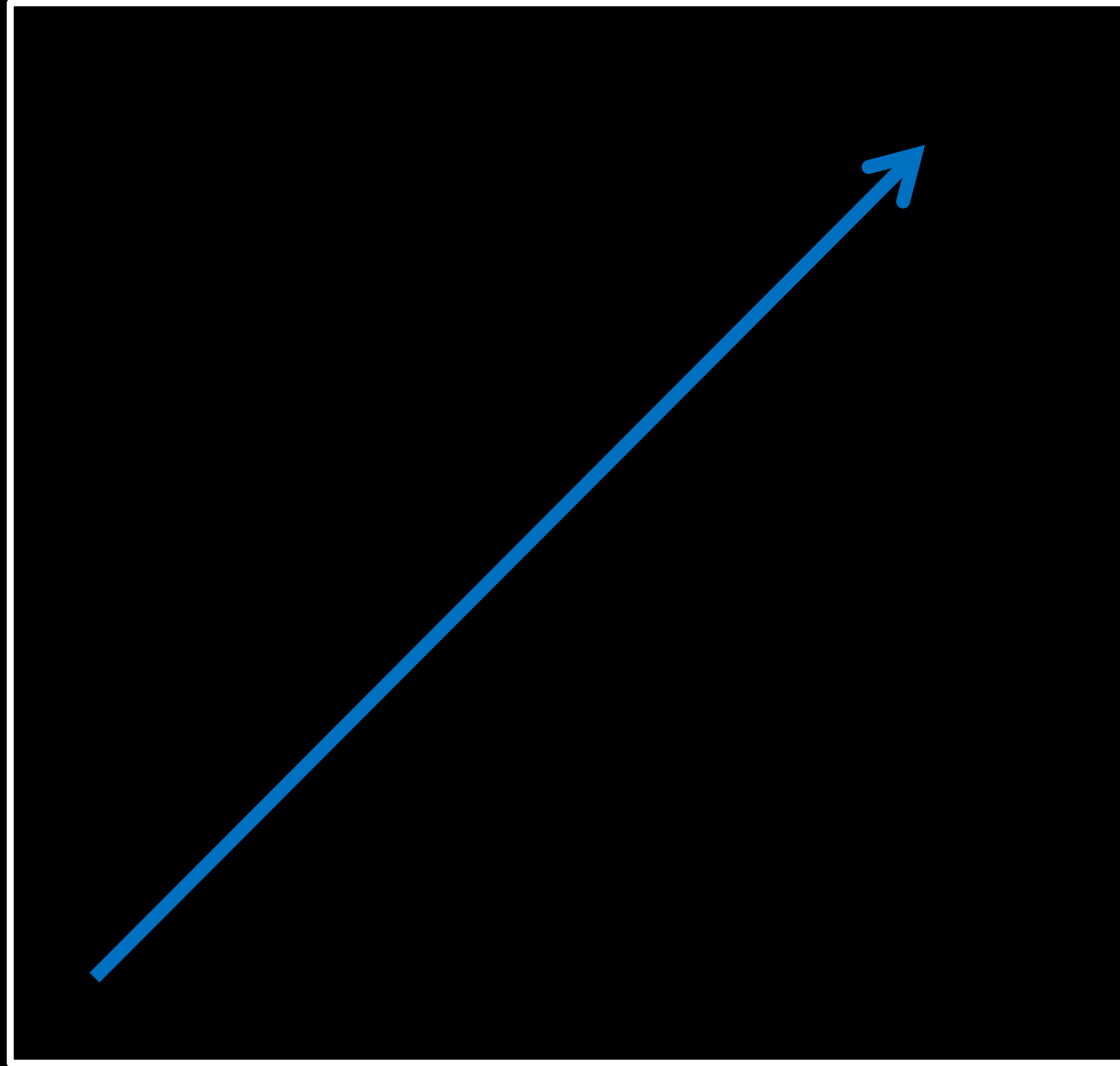
**Verbeteringen in
bereikbaarheid zijn
alleen toegestaan als
ze zichzelf financieren**

**Morele verplichting om
bereikbaarheid te
verbeteren**

)) **Voorbeeld: de regio
~~Amsterdam~~**

Bereikbaarheid

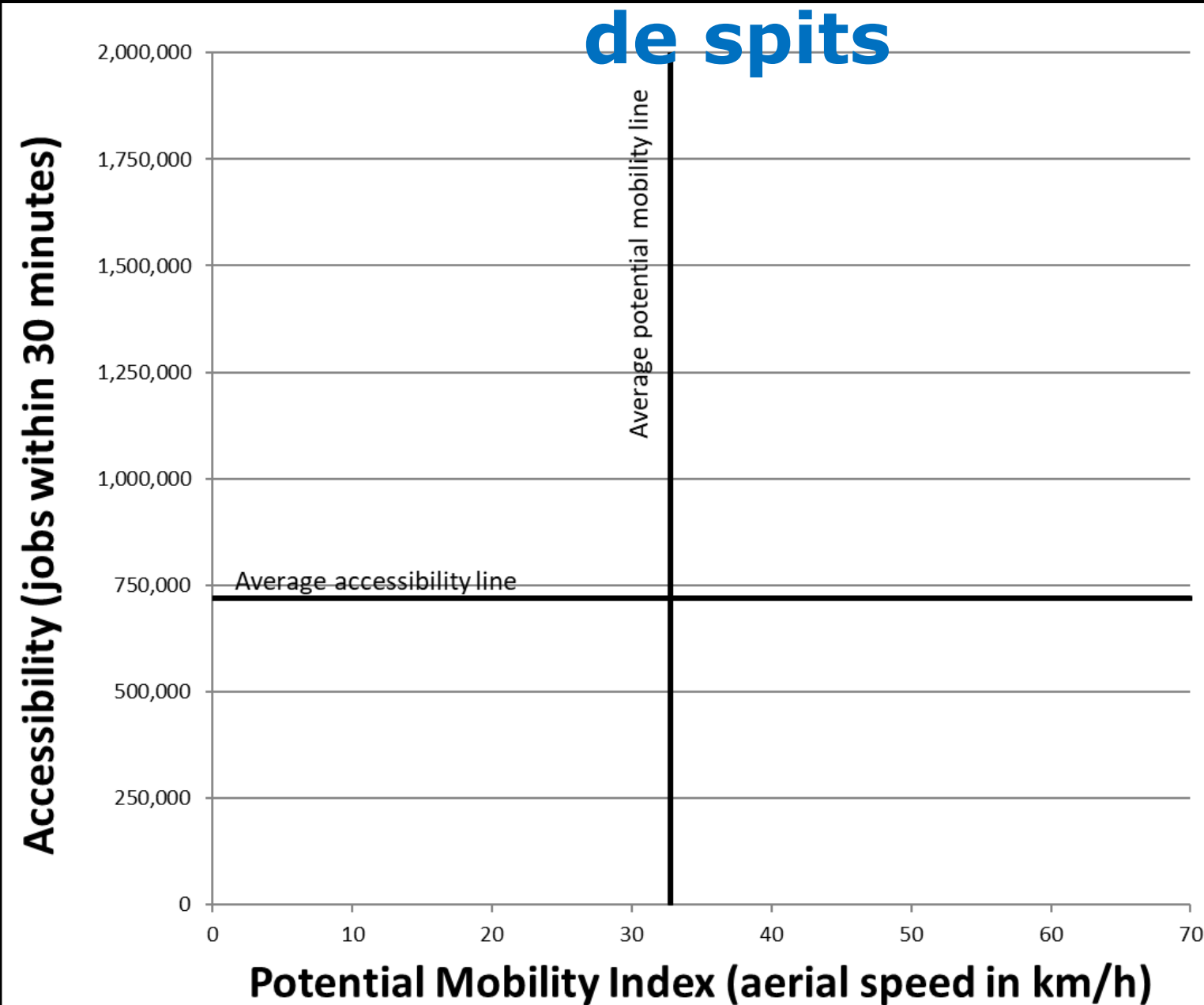
Potentiële Mobiliteit

Bereikbaarheid

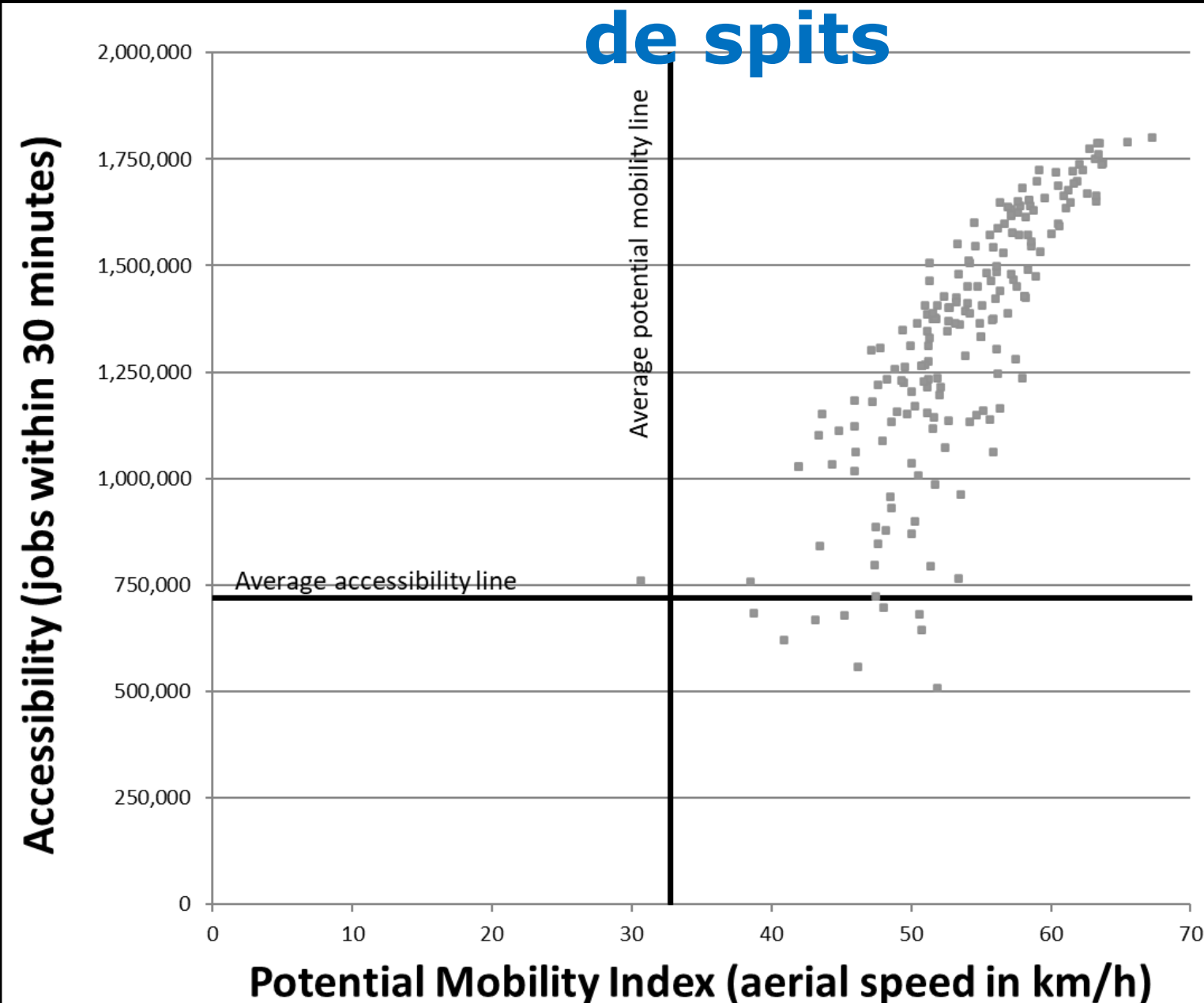
***Wat is de situatie
in Amsterdam?***

Potentiële Mobiliteit

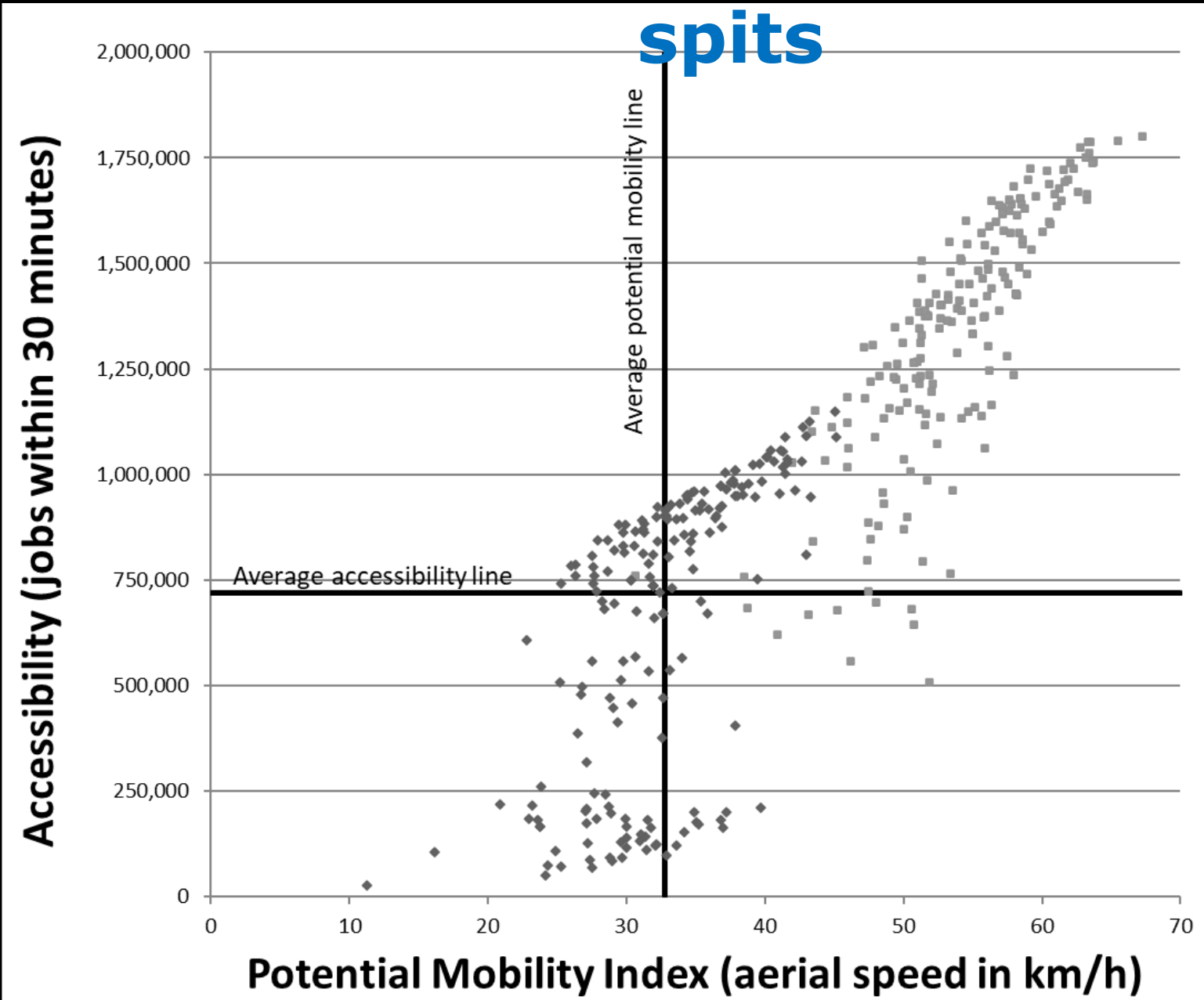
Bereikbaarheid voor mensen met auto buiten

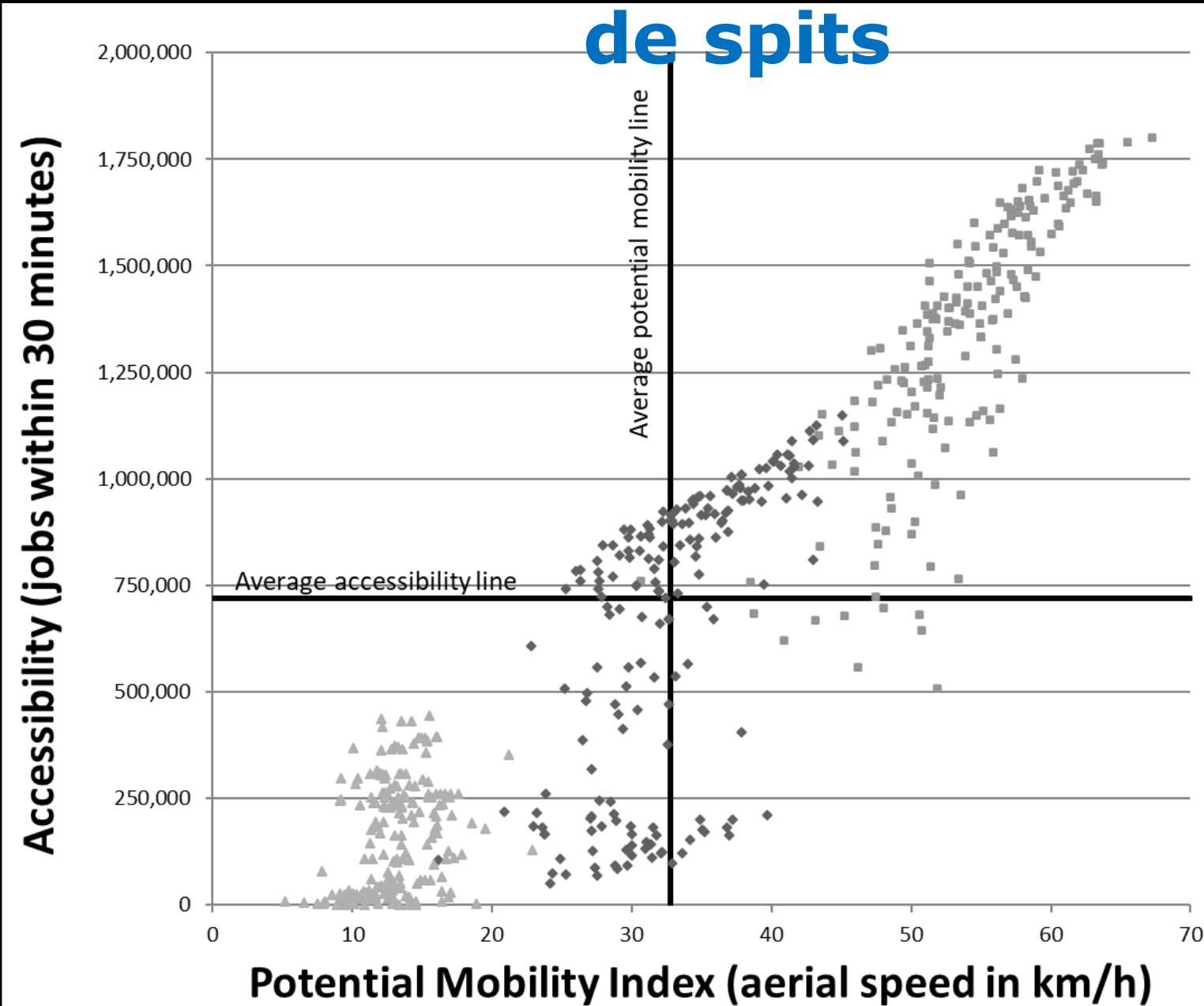
Bereikbaarheid voor mensen met auto buiten

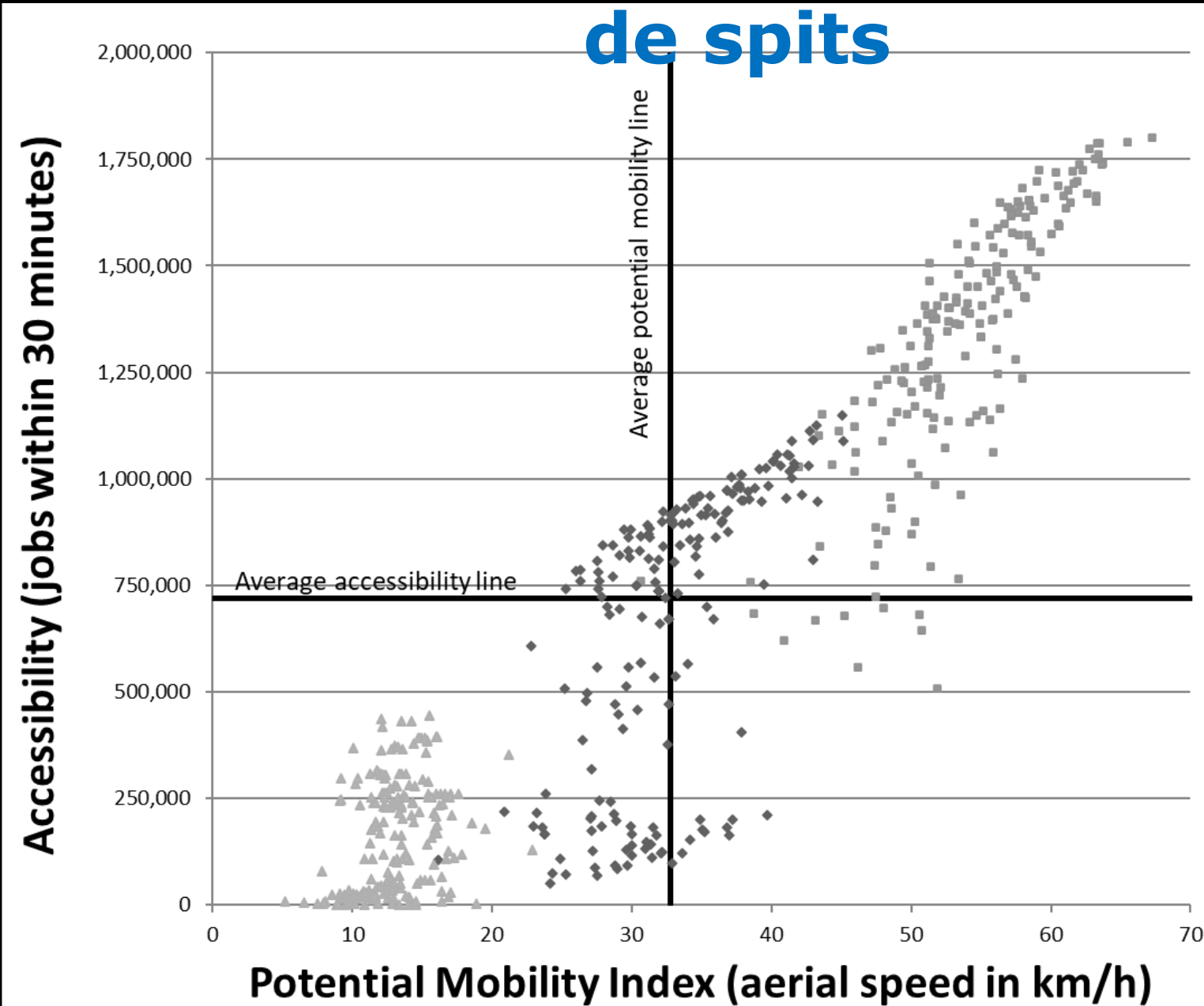
Bereikbaarheid voor mensen met auto in de spits

Bereikbaarheid voor mensen zonder auto in de spits

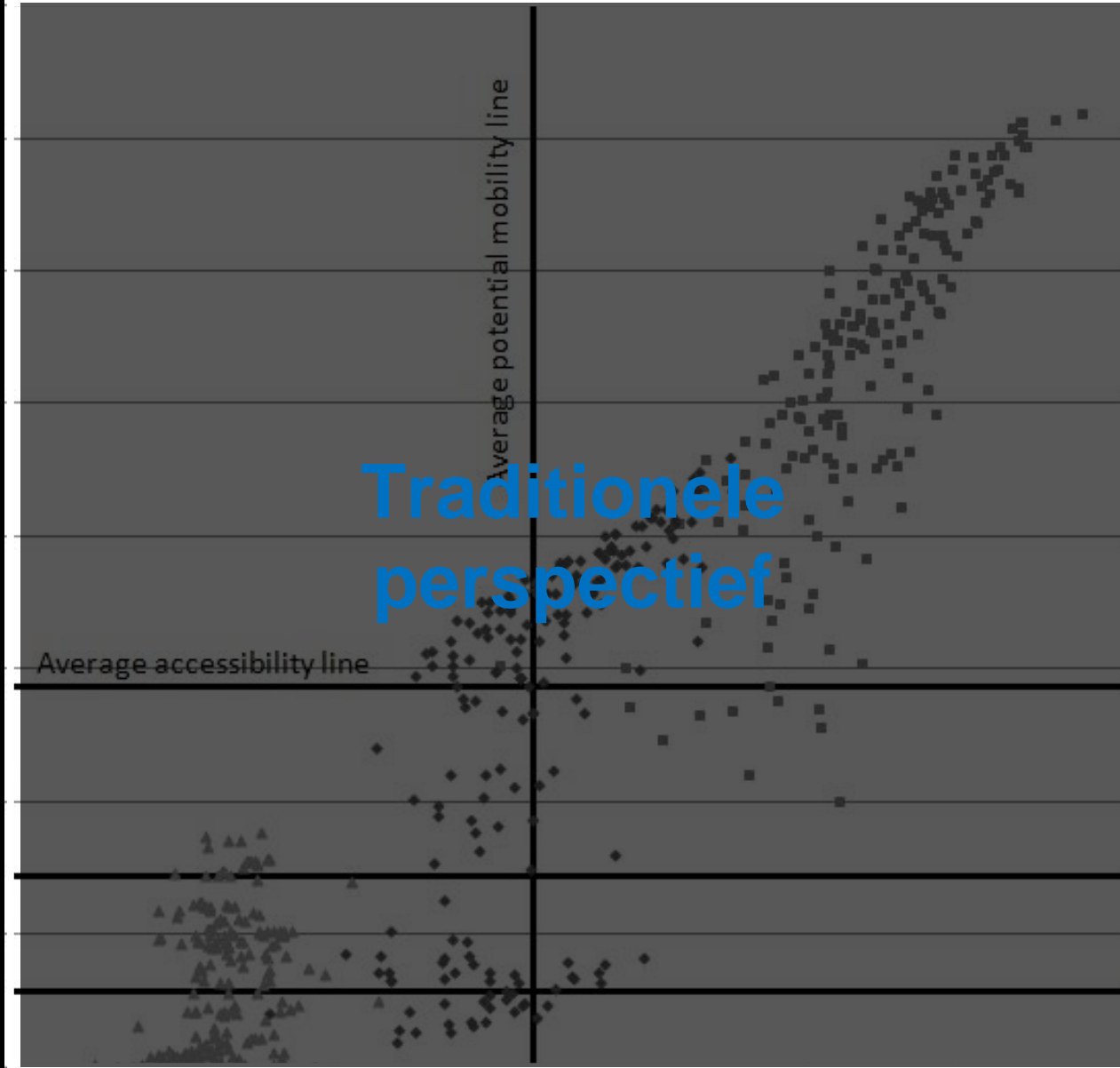

Bereikbaarheid voor mensen zonder auto in de spits

) Taak van de overheid?

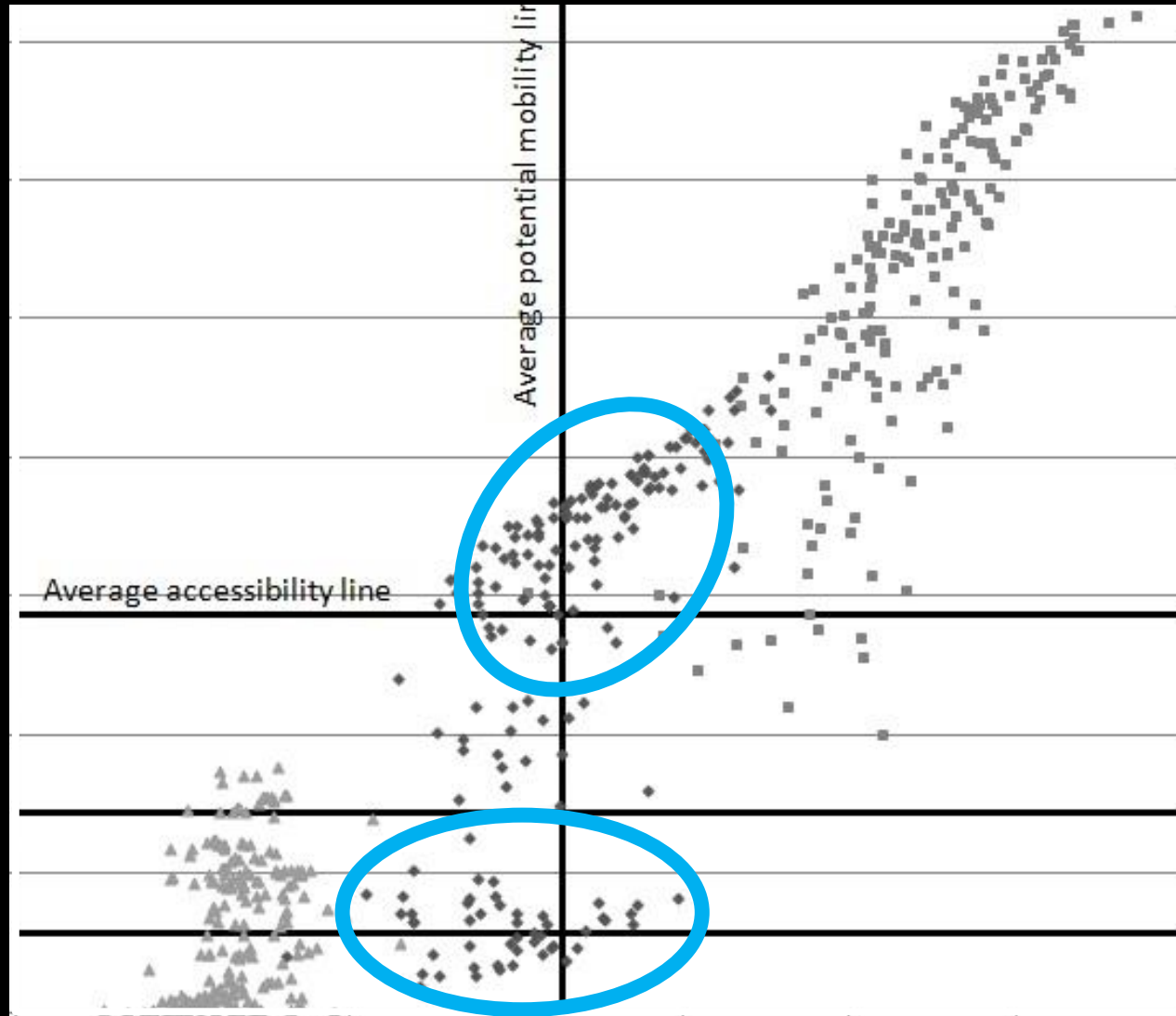
Bereikbaarheid

Potentiële Mobiliteit

File als falen

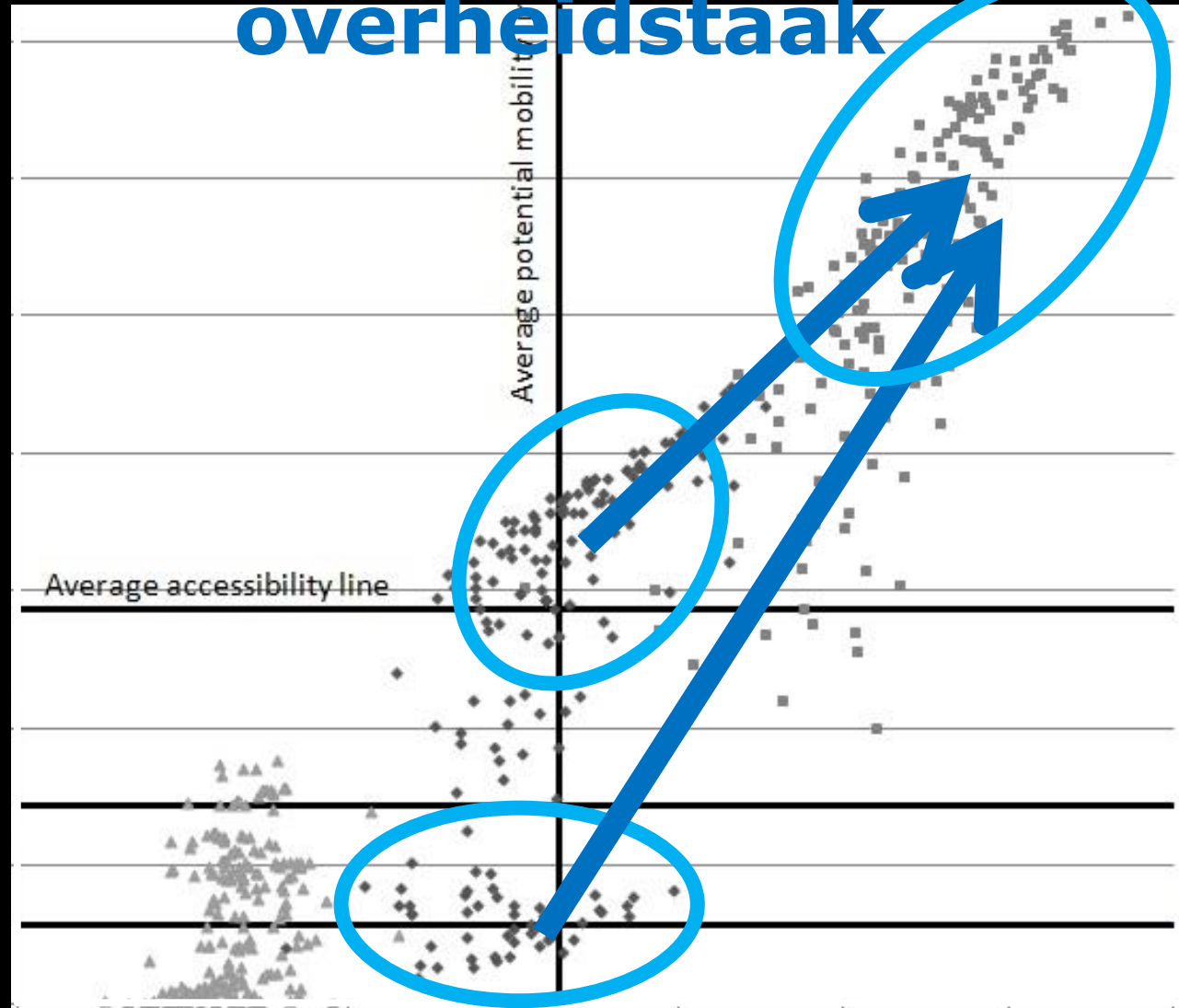
Bereikbaarheid

Potentiële Mobiliteit

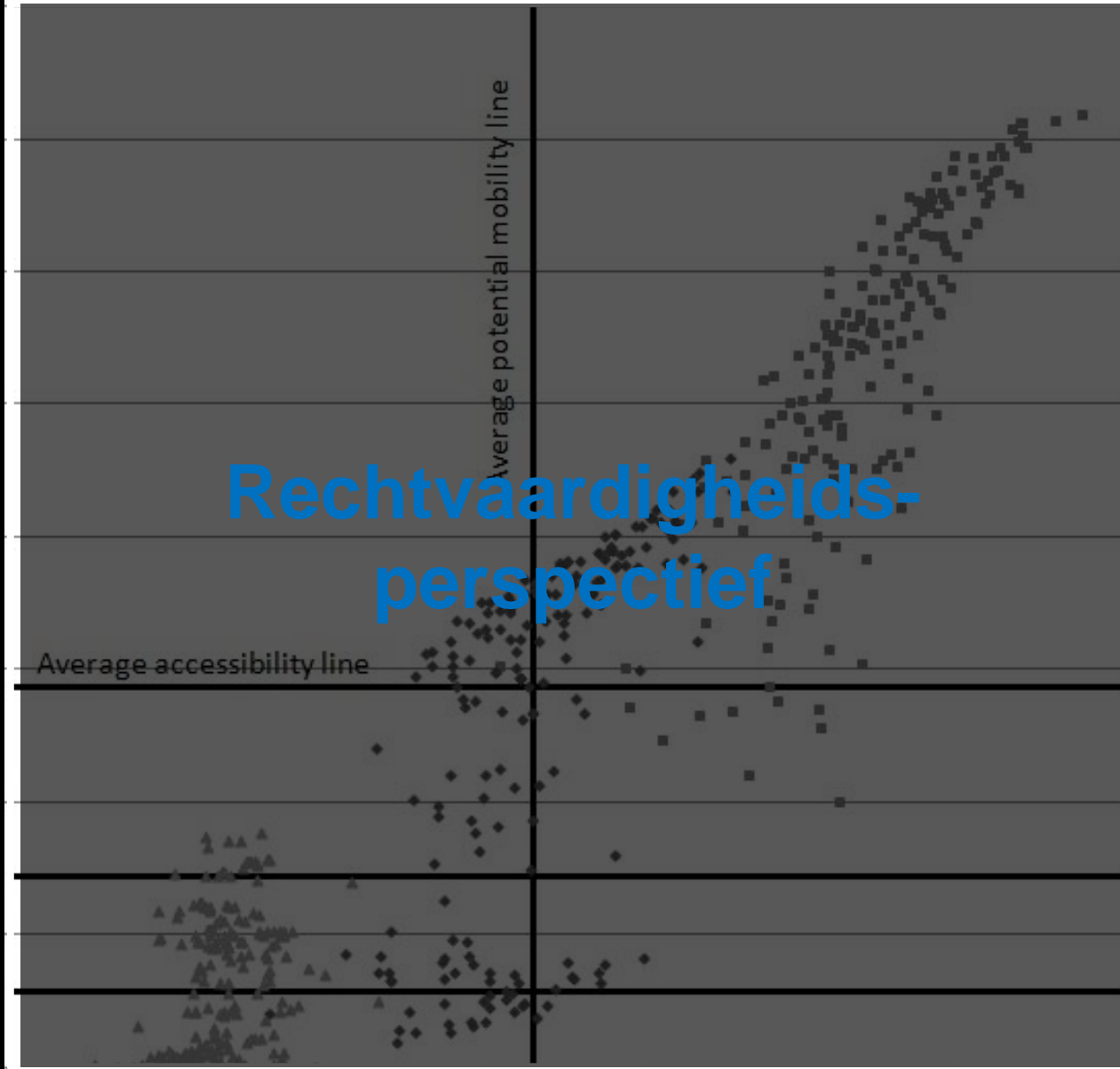
Verminderen van het 'fileleed' als overheidstaak

Bereikbaarheid

Potentiële Mobiliteit

Bereikbaarheid

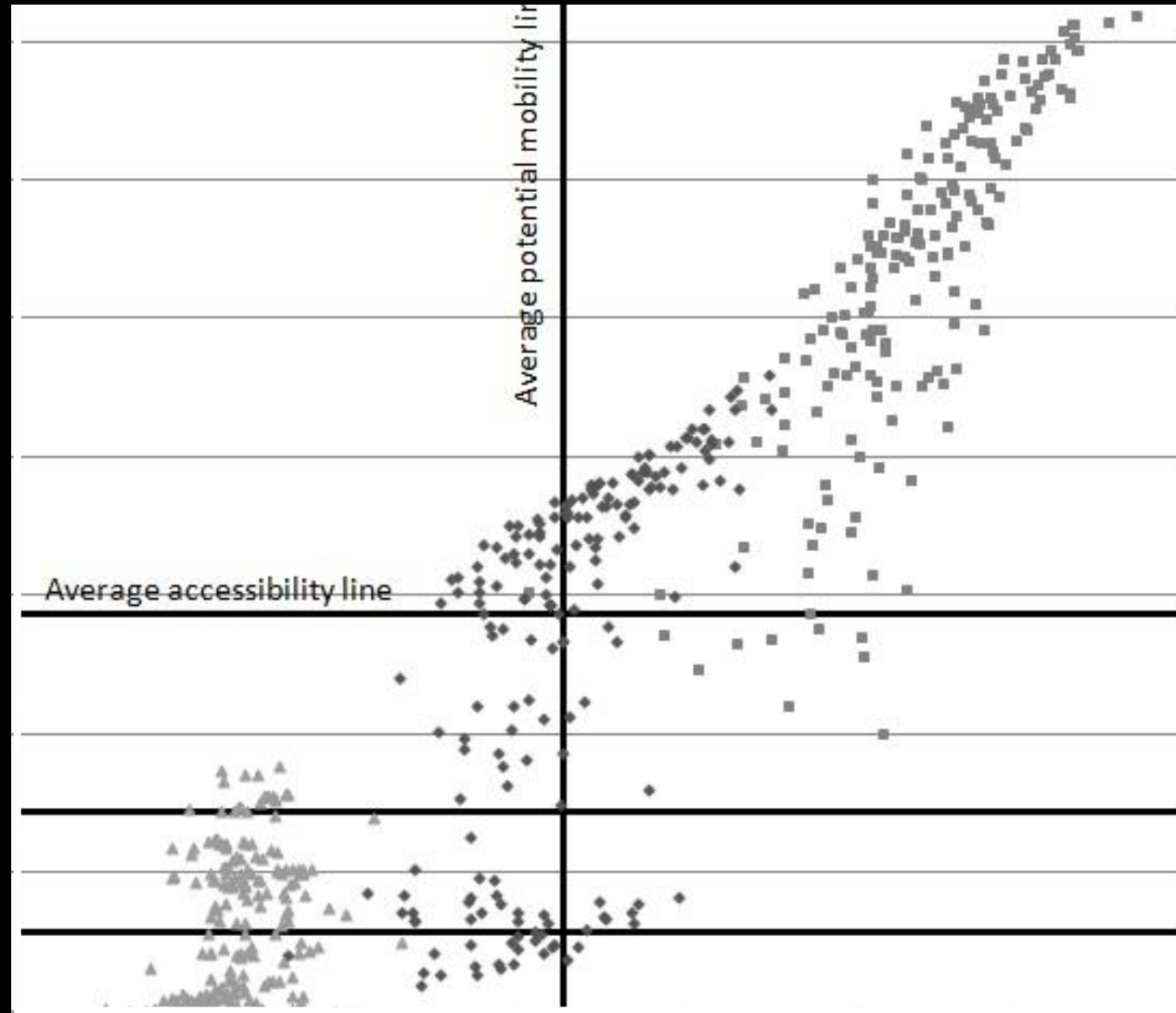

Potentiële Mobiliteit

Onvoldoende bereikbaarheid als falen

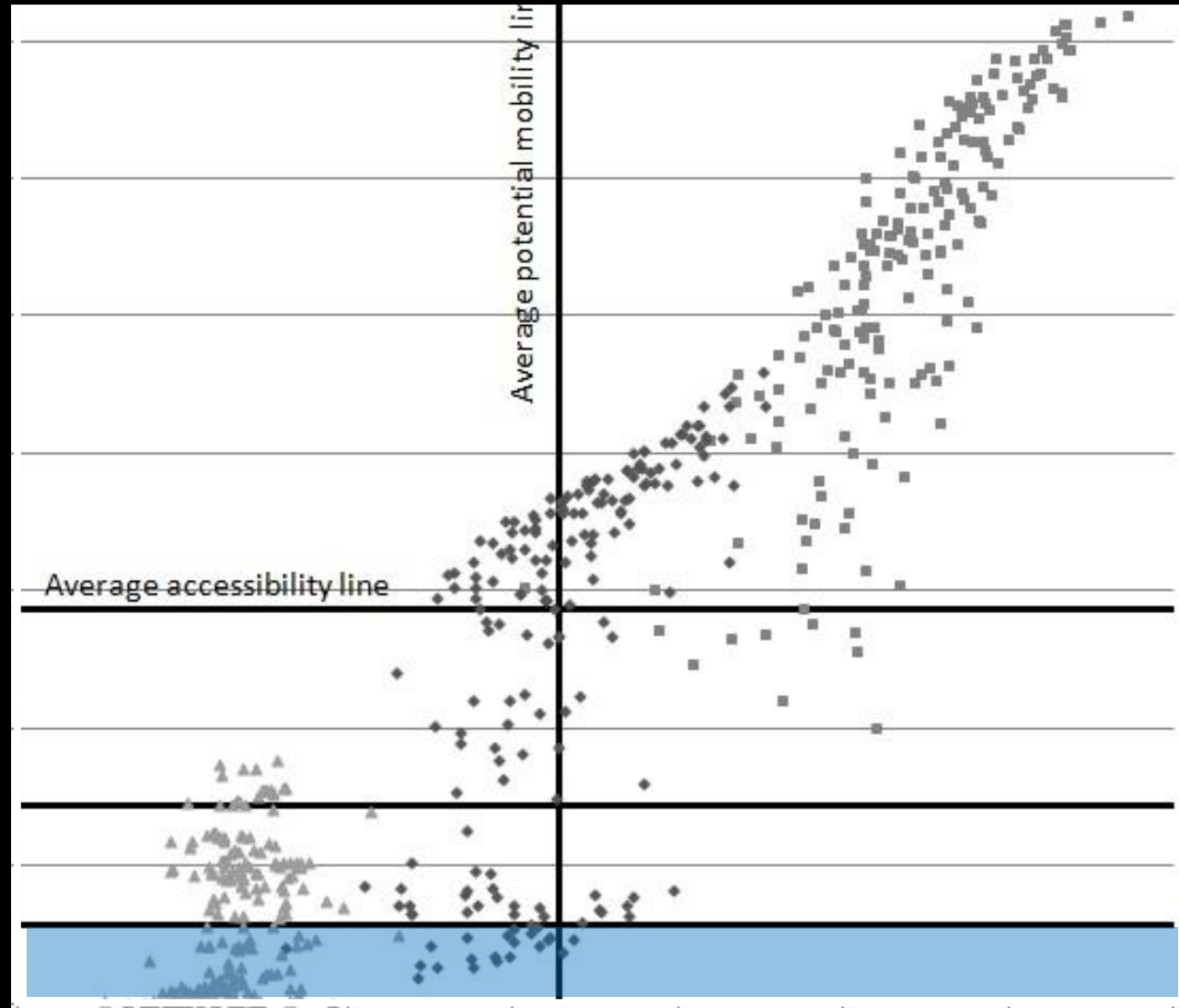
Bereikbaarheid

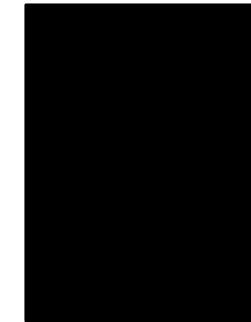
Potentiële Mobiliteit

Onvoldoende bereikbaarheid als falen

Bereikbaarheid

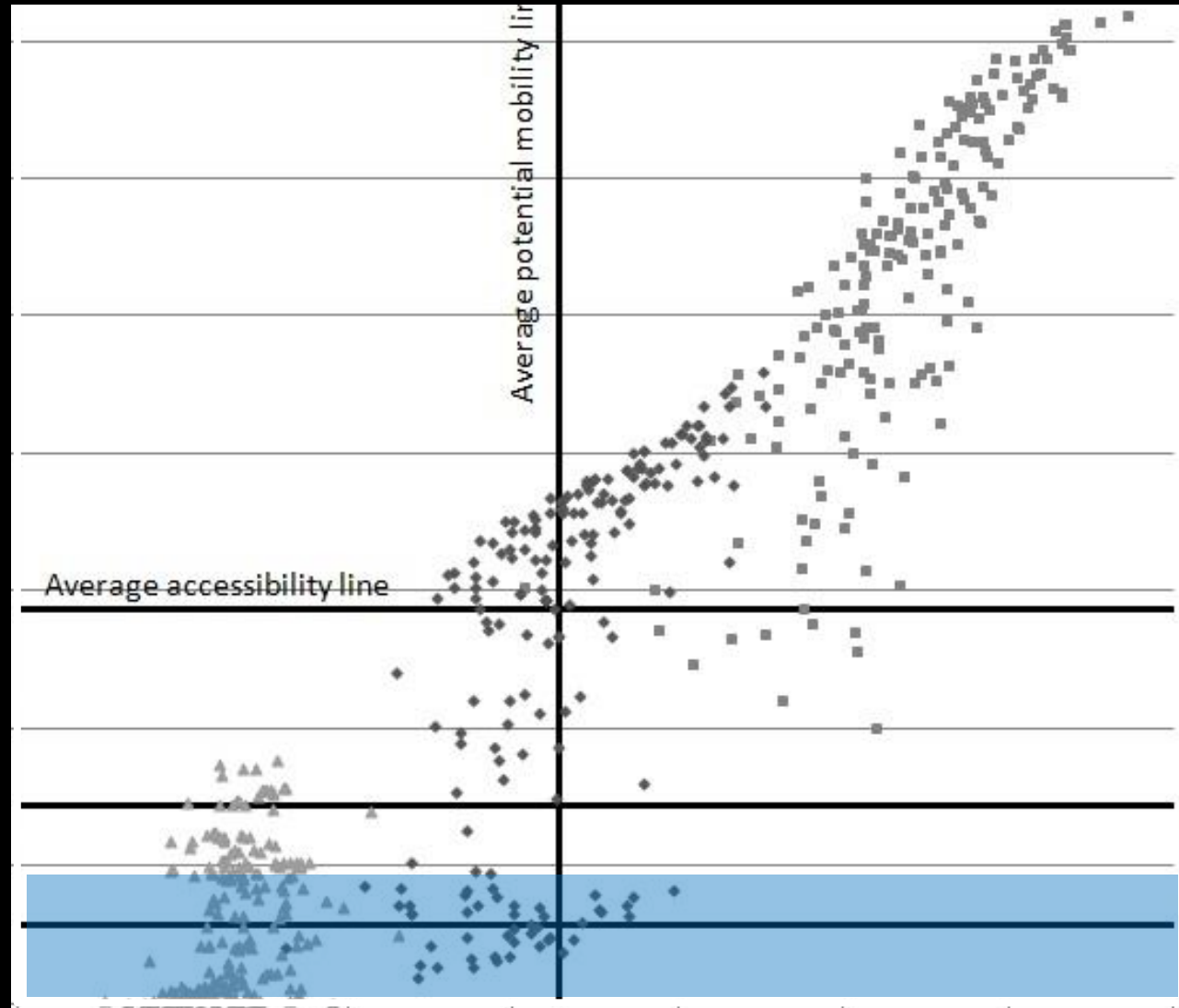
Potentiële Mobiliteit

20

Onvoldoende bereikbaarheid als falen

Bereikbaarheid

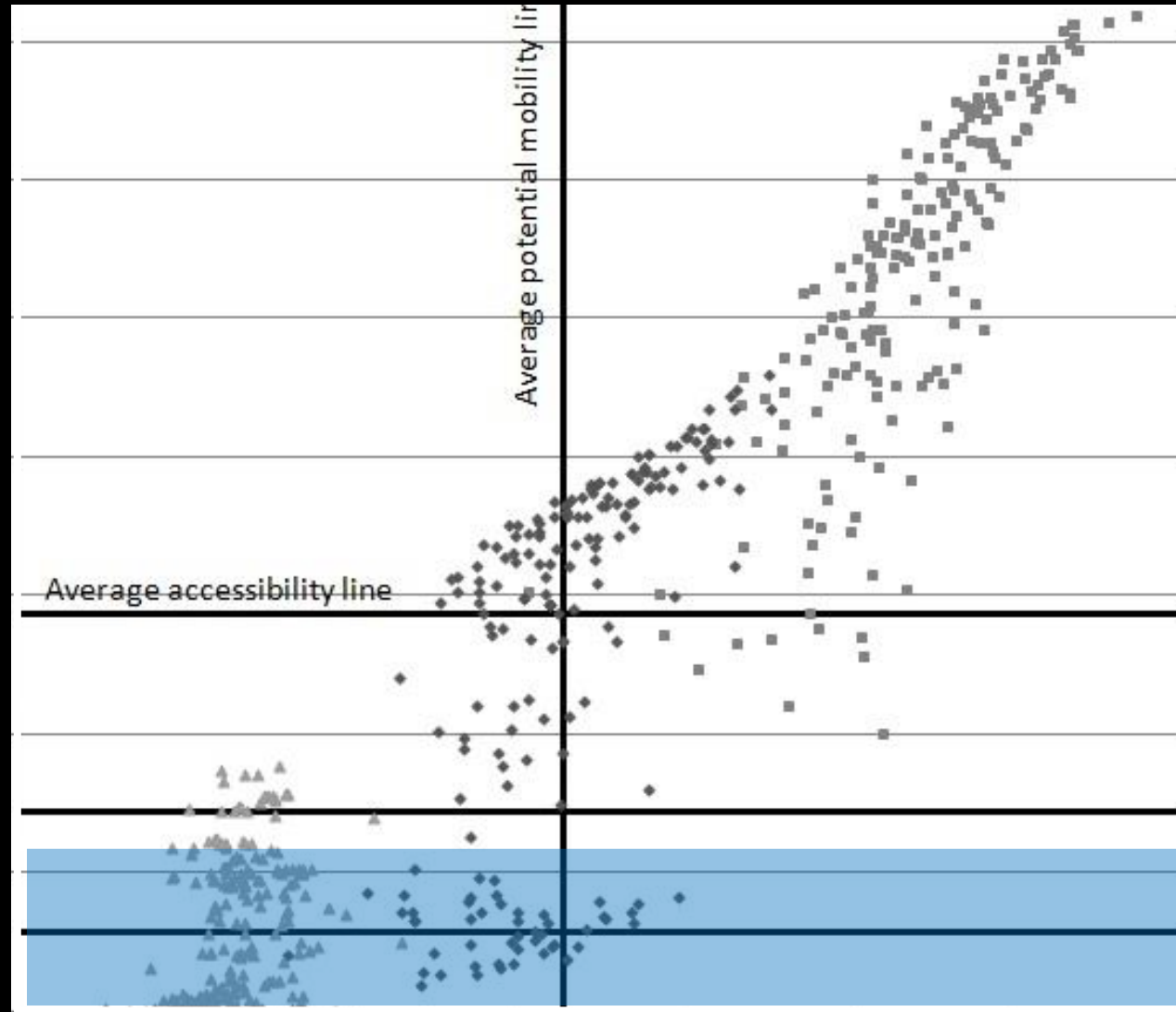
Potentiële Mobiliteit

30

Onvoldoende bereikbaarheid als falen

Bereikbaarheid

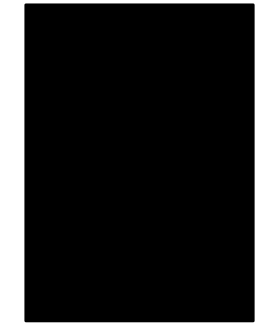
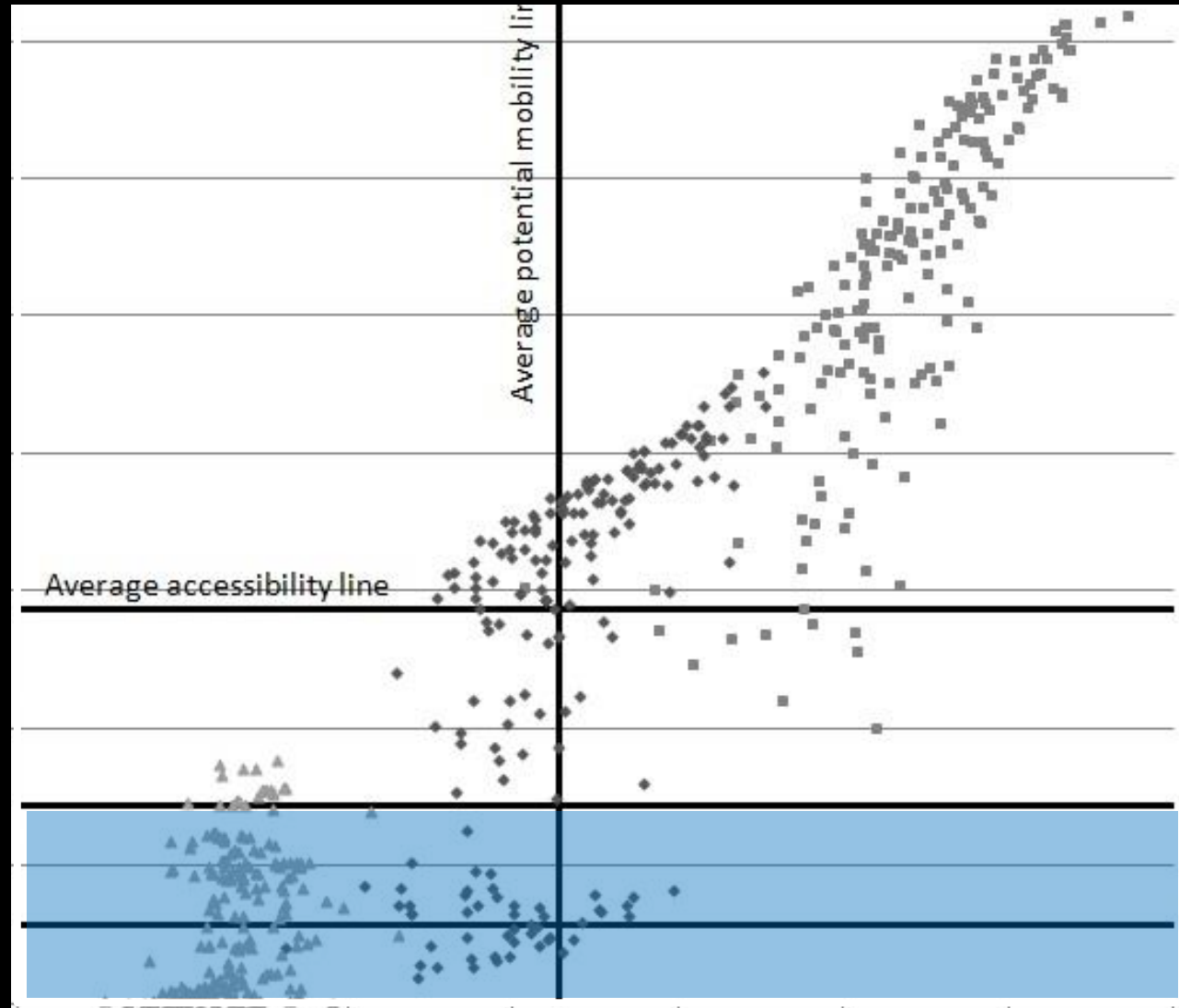

40

Potentiële Mobiliteit

Onvoldoende bereikbaarheid als falen

Bereikbaarheid

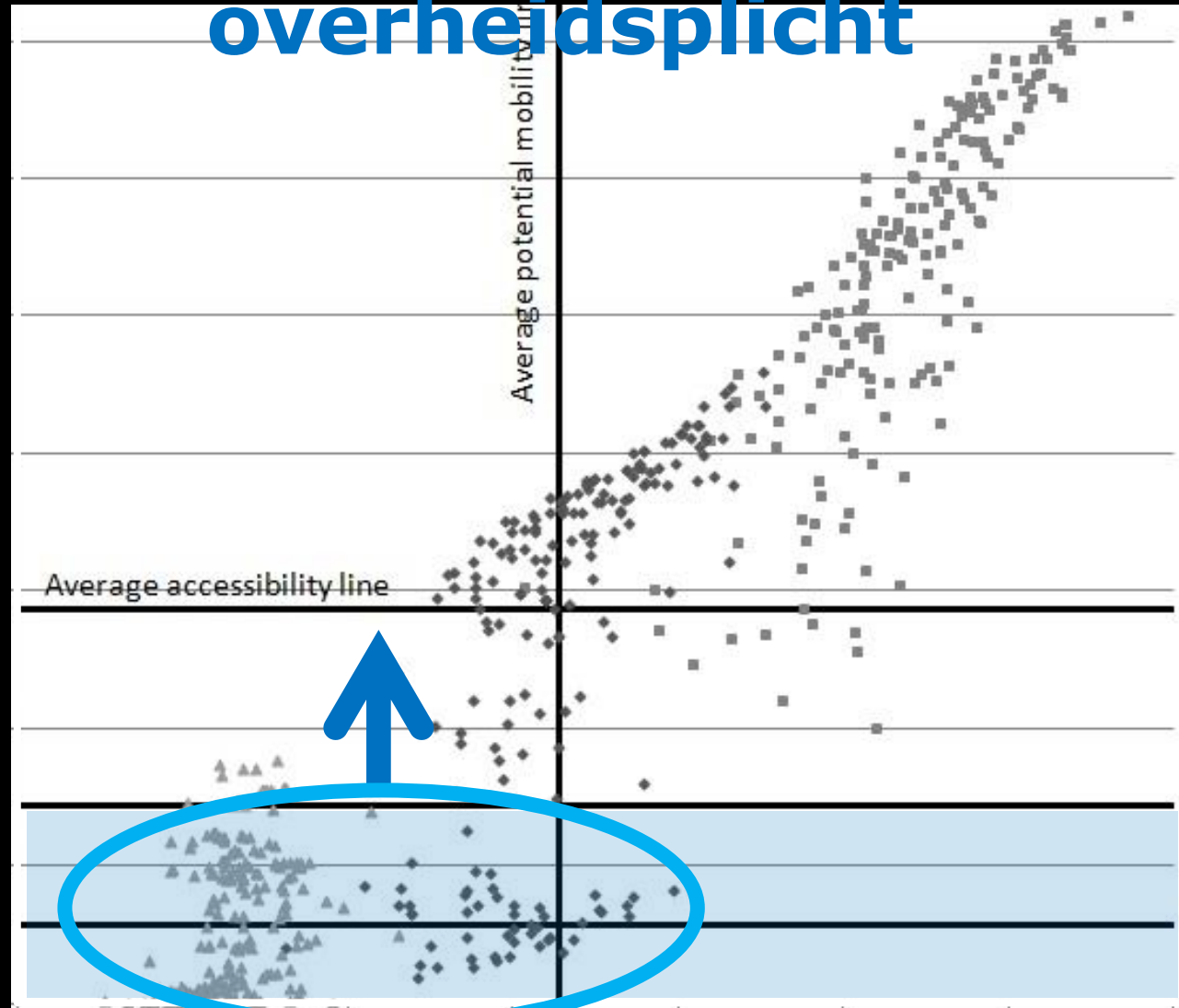

50

Potentiële Mobiliteit

Verbeteren van bereikbaarheid als overheidsplicht

Bereikbaarheid

50

Potentiële Mobiliteit

Lege busjes op het platteland?

>

>

20

21

27

1

20

28

)) **Voorstel**

Voorstel:

- › Borg recht op bereikbaarheid in plan en wet
- › Maak meten van bereikbaarheid core business I&W
- › Vervang 'knelpuntdenken' in infra door systeemdenken over bereikbaarheid voor iedereen
- › Vermijd ruimtelijke ontwikkelingen

Transport Justice

Designing Fair Transportation Systems

Karel Martens

**Dank voor
de aandacht!**

Karel Martens

kmartens@technion.ac.il

PBL Academielezing

Rechtvaardigheid in leefomgevingsbeleid: mobiliteit en wonen

Lot van Hooijdonk, wethouder Mobiliteit in Utrecht

Dylan Koenders, directeur Strategie & Innovatie van Min I&W

Gijsbert Werner, senior onderzoeker bij de WRR

Tien verdelingsprincipes

Grootste nut

Verdeling op basis van grootste nut

Individuele rechten en vrijheden

Verdeling per capita

Verdeling op basis van bestaande rechten

Verdeling op basis van eigen verantwoordelijkheid

Draagkracht en solidariteit

Verdeling op basis van draagkracht

Verdeling ten gunste van de minstbedeelden

Verdeling met behoud van minimale ondergrens

Bijdrage en profijt

Verdeling op basis van de vervuiler betaalt

Verdeling op basis van profijt

Verdeling op basis van de verduurzamer verdient

PBL Academielezing

Rechtvaardigheid in leefomgevingsbeleid: mobiliteit en wonen

Borrel

